

Aan:

Gedeputeerde Provincie Noord-Holland: Gedeputeerde Jeroen Olthof

Gemeente Beverwijk: wethouder gezondheid Haydar Erol

Gemeente Heemskerk: wethouder Marieke van Dijk

Gemeente Velsen: wethouder Sebastiaan Dinjens

Cc: Gedeputeerde en Provinciale Staten Provincie Noord-Holland, College van burgemeester en wethouders Beverwijk, gemeenteraad Beverwijk

Onderwerp: Reactie Dorpsraad Wijk aan Zee op conceptprogramma Tata Steel 2020 – 2050 d.d. 19 mei 2020

Geachte mevrouw van Dijk en heren Olthof, Erol en Dinjens,

Sinds 1989 zijn de verantwoordelijkheden van gemeenten op het beleidsterrein voor gezondheid wettelijk vastgelegd in de Wet collectieve preventie volksgezondheid. Deze wet verplicht alle Nederlandse gemeenten om actief beleid te voeren op het terrein van de volksgezondheid. Deze actieve zorgplicht is niet verwonderlijk. Het is immers de gemeente die direct invloed heeft op de leefomgeving van haar inwoners. Medische milieukundige zorg (waarbinnen zaken vallen als luchtverontreiniging en geluidshinder) is onderdeel van deze wettelijk vastgelegde taak van de gemeenten.

Maar ook de Provincie heeft een zorgplicht jegens haar inwoners. En als het om Tata Steel gaat, komt daar nog een dimensie bij. Het is de Provincie die uiteindelijk de ruimte bepaalt die het bedrijf krijgt voor zijn (voor bewoners en milieu) schadelijke emissies.

U schrijft in uw concept-beleidsplan dat de effecten van Tata Steel op onze gezondheid ‘nog niet volledig in beeld zijn’. Het is in het beleidsplan de opmaat voor nog meer onderzoek. Onderzoek heeft tot nog toe altijd geleid tot uitstel van ingrijpen. Daarom vindt de Dorpsraad nieuw onderzoek onwenselijk. In de IJmond, waarvan Wijk aan Zee onderdeel uitmaakt, zijn de emissies van Tata Steel al vele decennia een hardnekkig en ernstig probleem voor milieu en volksgezondheid.

En nee, we weten niet alles en zullen vermoedelijk ook nooit binnen een mensenleven alle effecten van de emissies op onze gezondheid kunnen vaststellen. Maar we weten genoeg. De schadelijkheid van de uitstoot van een staalcomplex is bewezen en uitgebreid beschreven in allerlei internationaal wetenschappelijk onderzoek. We weten daarom ook wat de kwalijkste onderdelen zijn van het productieproces. In het geval van Tata Steel in de IJmond is er eveneens een scala aan plaatselijke onderzoeken en een dito reeks zorgwekkende onderzoeksresultaten die de overheid een basis geven tot ingrijpen

We weten dat er veel ultrafijnstof aanwezig is in de IJmond en met name in Wijk aan Zee (bron: recente RIVM-metingen). Er zijn directe relaties tussen (ultra) fijnstof, de uitstoot van zware metalen en kanker. In de allereerste plaats longkanker; Beverwijk komt heel veel vaker longkanker voor dan in de rest van Nederland en dat al drie decennia lang (bron: kankeronderzoeken GGD). Asbestkanker komt ook schrikbarend veel voor. En dan praten we nog niet over verhoogde incidentie van leukemie, waar bijvoorbeeld blootstelling aan benzeen (emissie van Tata Steel) een risicofactor is

We weten dat er ongezonde hoeveelheden lood en vanadium op onze tuinmeubelen en in onze speeltuinen terecht komen (bron: RIVM-grafietonderzoek). We weten dat als de wind afkomstig is van Tata – en dat is hij vaak – dat er fijnstof onze kant op komt. We weten dat we dan ook blootgesteld worden aan stoffen als PAKs, roet, stikstof en zwaveldioxide, zwavelwaterstof en koolmonoxide. Onlangs werd er chroom 6 aangetroffen in een slakberg richting pier; ook dat kan verwaaien. (bron:

Rapport Sweco, mei 2020) We weten dat bewoners daadwerkelijk klachten rapporteren die veroorzaakt zijn door stof-, roet of rookoverlast.(bron: Gezondheidsmonitoren)

We weten dat bijna negentig procent van de lokale fijnstof emissie in dit gebied afkomstig is van Tata Steel (bron: Vervolgonderzoek fijnstof emissies IJmond, DCMR Milieudienst Rijnmond 2009, fase 1, 2 en 3). We weten dat sinds 2016 de uitstoot van fijnstof (en andere stoffen) weer stijgt, ondanks inspanningen van de gemeenten om de uitstoot van verkeer en scheepvaart te verminderen (bron: Datarapport luchtkwaliteit IJmond, juni 2019). Overigens is het verkeer en scheepvaart ter plaatse vooral ook bestemd voor of afkomstig van Tata Steel.

We weten dus veel over de emissies van Tata Steel en hun schadelijkheid. Het is daarom met verbazing en zelfs ontzetting dat wij kennisgenomen hebben van het conceptprogramma Tata Steel 2020-2050. In de twintig pagina's beleidsvoornemens staat geen enkele concrete gezondheidsmaatregel noch een meetbaar gezondheidsdoel. Geen enkel(e). Wat dat gezondere IJmond uit de titel inhoudt – de hoofdboodschap van het programma - is zelfs niet eens gedefinieerd. Overigens vindt de Dorpsraad dat de IJmond gezond moet worden. 'Gezonder' is een te lage inzet in een zo vervuild gebied.

Voorts worden in uw beleidsplan de resultaten uit eerdere gezondheids- en milieuonderzoeken genegeerd of niet eens genoemd. De recente verontrustende resultaten uit het kankeronderzoek en het ultrafijnstof-onderzoek waren nog niet bekend bij het opstellen; dus deze omissie begrijpen we, en we mogen aannemen dat deze alsnog worden verwerkt.. Maar de rest? Alle onderzoeken behoren alsnog in dit programma te worden genomen als belangrijke referentie voor de gezondheidssituatie, vindt de Dorpsraad Wijk aan Zee (*zie ook bijlage 2*)

Daarnaast geeft u aan af te wachten tot de resultaten van het grote door u zelf geïnitieerde RIVM- vervolgezondheidsonderzoek er liggen. Dit vindt de Dorpsraad onbegrijpelijk. Te meer omdat het RIVM aan u laat weten dat het niet nodig is te wachten op de resultaten van dit onderzoek. Er is immers ook nu al voldoende aanleiding voor de overheid om per direct actie te ondernemen. En ook uw eigen GGD zegt – bij monde van de directeur en de milieudeskundige: 'Iedere verlaging van de emissies van Tata betekent gezondheidswinst voor de IJmond.

De Dorpsraad vindt de vaagheid en het gemak waarmee met de term 'gezondheid' wordt gestrooid in uw beleidsplan verontrustend. Het woord 'gezondheid' wordt 49 keer in dit programma gebruikt, zoals:

- Gezondheid is belangrijk;
- Gezondheid moet meer nadruk krijgen in de VHT-taken;
- Er moet meer onderzoek komen naar gezondheid;
- De effecten van Tata Steel op onze gezondheid zijn niet volledig in beeld;
- De negatieve effecten van Tata Steel op onze gezondheid moeten wel minder en
- Burgers maken zich veel zorgen over hun gezondheid. Die moeten gerustgesteld worden.

In het leidende beleidsdocument voor de komende drie decennia moet u volstrekt helder zijn over wat u hieraan gaat doen, indachtig uw taak als hoeder van de volksgezondheid en de leefomgeving. En ook Tata Steel heeft daar recht op. Wat zijn uw meetbare doelen en prioriteiten met betrekking tot de volksgezondheid indachtig de emissies van Tata Steel? En hoe gaat u voortgang meten?

Tata is zware industrie die met zeer zorgwekkende stoffen werkt in een dichtbevolkt, kwetsbaar gebied. Vergunningverlening, toezicht en handhaving laten te wensen over; ook dat is een feit. U wekt met uw beleidsplan de indruk dat uw insteek met betrekking tot de volksgezondheid vooral de onrust over de schadelijkheid (in plaats van de schadelijkheid) is.

We zien in dit beleidsplan een overheid die het bedrijf op geen enkele wijze – bijvoorbeeld met milieu-maatregelen - in de weg wil zitten. Dat kan, mag en zal zo niet blijven. Dit beleidsplan leidt dus tot uitstel. Slecht voor de volksgezondheid maar ook slecht voor de toekomst van het staalbedrijf dat u

zo verleidt tot korte termijn beleid dat uiteindelijk zal resulteren in continuïteitsproblemen. (*zie ook scenario's bijlage 3*)

Want ook de voornemens die u heeft om de schadelijkheid van de uitstoot te verminderen, blinken uit in vaagheid en hangen op allerlei voorbehouden. Een voorbeeld. Er wordt bij de minister neergelegd of hij/zij iets kan doen in Europees verband om van de overkapping van een mengveld een BBT te maken. Een ander voorbeeld: mogelijk zou de regionale overheid kunnen gaan sturen op de onderkant van de BBT-bandbreedte (lees: op zo min mogelijk uitstoot). Maar dat hangt af van de uitkomst van een onderzoek. Of – nog een voorbeeld – wat u als voornemens presenteert hoort al tot uw wettige taak: de Provincie *gaat* handhaven op de rauwe kooks; rauwe kooks is een productiefout bij het cokes garen die voor veel hele ongezonde uitstoot zorgt.

Het aller concreetste beleidsvoornemen dat u formuleert is dat u met Tata Steel wil praten om het bedrijf ervan te overtuigen dat de concrete maatregelen uit de *roadmap* die een gunstig effect hebben op de gezondheid van bewoners naar voren gehaald zouden moeten worden. Overigens is de *roadmap* door de regionale overheid eerder afgekraakt. Maar inzichten veranderen soms snel.

De voornemens die u formuleert in uw plan zijn als druppels op een gloeiende plaat. Als de regionale overheid de volksgezondheid in de IJmond een dienst wil bewijzen, stuurt zij aan op sluiting van Kooksfabriek 2 en ten minste een deel van de pelletfabriek en sinterfabriek van Tata Steel. De cokes-pellet en sinterproductie horen tot de meest vervuilende bedrijfsonderdelen. Bovendien gaat dit in IJmuiden ook nog eens in sterk verouderde installaties waar de afvang of filtering allang niet meer passen bij de huidige opgerekte productiecapaciteit. Dat een pelletfabriek zonder doekfilters (een BBT) werkt, wordt nergens in Europa vertoond. De Dorpsraad dringt overigens al sinds 2013 aan op sluiting van Kooksfabriek 2.

Daarover zou de overheid in gesprek met Tata Steel moeten gaan en niet over het naar voren halen van bepaalde onderhoudsactiviteiten uit de *roadmap*. En met betrekking tot Kooksfabriek 2 en de pellet- en sinterfabriek kan de overheid met gerechtvaardigde milieu-eisen komen. Tata Steel kan ook met minder eigen pelletproductie en met minder eigen cokesgaring prima staal maken. Het kan deze grondstoffen inkopen, net als andere staalbedrijven in Europa doen.

U breidt nu een conceptplan rond onzekere toekomstplannen van een bedrijf dat volgens u een gegeven is op dit moment en in de toekomst. U impliceert daarmee dat Tata Steel een groot bedrijf blijft, zoals het nu is. In feite, door uw slappe houding verleidt u het bedrijf tot deze weg. Uw grenzen zijn bepalend voor de toekomstplannen van Tata. Uw visie en vaststelling zijn politieke statements. Er zijn namelijk allerlei scenario's voor Tata Steel denkbaar.

Diverse experts zetten vraagtekens bij toekomstplannen die er nu liggen, waarbij een forse stijging van de productie in de huidige vervuilende setting nog mogelijk is. Maar u heeft zich laten overtuigen blijkens het conceptprogramma en wilt het bedrijf daarbij steunen en faciliteren. Dat is een politieke keuze en in onze ogen een kortzichtige die bovendien de IJmond uiteindelijk meer schade berokkent dan goed doet. (*Zie voor meer hierover bijlage 3*) U kan zich bovendien afvragen of de onverantwoorde ruimte die u het bedrijf nu geeft op termijn zelfs niet de levensvatbaarheid van datzelfde bedrijf aantast. Zachte heelmesters maken stinkende wonden is ook in dit kader een wijsheid om bij stil te staan.

Geen politieke keuze maar een plicht volgens de wet is dat u de volksgezondheid dient te borgen. En daarin moet u actief zijn. Zolang Tata Steel met hoogovens werkt, is het een zeer vervuilend bedrijf. Ook in de opzet met HIsarna blijven de hoogovens nog steeds produceren, zeker in de proefopstelling waaraan u refereert met een productie van circa 1 miljoen ton. Tata Steel mag dit immers van u in aanvulling op de huidige productie maken. Het afvangen van CO₂ is prachtig maar doet niets voor de overlast door stof, stank en lawaai in de IJmond. En in die zin draagt het niet bij aan verbetering van onze gezondheid, zoals u abusievelijk veronderstelt.

U spreekt over de balans bewaken tussen industrie en omgeving. De Dorpsraad stelt vast dat er onbalans is. Groeiende onbalans. Het is van belang dat na decennia van verwaarlozing gezondheid van omwonenden en het milieu meegewogen gaan worden in het Tata-beleid van de overheid. Gezondheid is moeilijk in geld uit te drukken maar we weten dat een gezonde leefomgeving cruciaal is. De stijgende directe en indirecte gezondheidskosten dragen bij aan de groeiende onbalans.

En schade aan het milieu en de klimaatschade worden steeds beter kwantificeerbaar. De samenleving wordt steeds kritischer over de maatschappelijke kosten van vooral de industrie ('de vervuiler betaalt'). De CO2 heffing en het krimpscenario voor grote CO2 producenten bevestigen deze trend. In een beleidsstuk dat twee generaties moet kunnen meegaan, moet dit geadresseerd worden. Bij afwegingen voor de toekomst met betrekking tot Tata Steel op de locatie IJmuiden dienen de maatschappelijke gezondheidskosten (voor zover te berekenen) EN milieukosten verplicht een plek te krijgen in het Programma Staal. En naarmate de tijd verstrijkt wegen deze steeds zwaarder. (*Zie ook hierover meer in bijlage 3*)

Balans betekent een verantwoordelijke overheid die de grens voor het bedrijf bijstelt en een bedrijf dat alternatieve toekomstscenario's onderzoekt. Scenario's die Tata Steel in IJmuiden van een vervuilend almaar doorgroeiend halffabrikaten exporterende onderneming tot een toekomstbestendig hoogwaardig technologiebedrijf op een passende schaal maken. Passend in een leefbare omgeving; passend bij de Nederlandse klimaatbijdrage en passend bij de hoogwaardige markten in Europa.

De Dorpsraad vindt in het beleidsplan te veel wordt uitgegaan van de korte termijn (financiële) belangen van Tata. In het geval van zware industrie in een dichtbevolkt gebied moeten gezondheid en milieu randvoorwaarden zijn voor iedere bedrijfsactiviteit. De risico's die bewoners anders lopen zijn veel te groot. Het bedrijf dient zich aan te passen binnen deze randvoorwaarden. Maar de inzet van Tata Steel is de huidige productie te verhogen tot acht miljoen ton en mogelijk tien miljoen. Meer en groter betekent nog meer vervuiling en gezondheidsschade.

Vervuiling heeft echter een maatschappelijke prijs. Die wordt naarmate de tijd verstrijkt steeds groter en mag in de afwegingen niet uit het oog worden verloren. Maatschappij en overheid moeten kosten en baten tegen elkaar kunnen afwegen en tot een rationele beslissing kunnen komen. Dat kan effect hebben op de strategie van het bedrijf. De (te ruim) vergunde milieuruimte is nu nog gratis voor Tata Steel. Het bedrijf heeft daarom bedrijfseconomisch geen enkele prikkel om tot een andere strategie te komen. U verleidt het bedrijf met te ruime regels om door te groeien. Het is zeer de vraag of meer volume Tata Steel op de langere termijn kan redden.

Gegeven alles wat nu al uit en te na bekend is moet huidige 'paraplu-vergunning' (uit 2007) per onmiddellijk op de schop. Hij gaat voorbij aan nieuwe wetenschappelijke inzichten over milieu en gezondheid en beschikbare technologie. De ellende met Kooksfabriek 2 is daar onder andere het resultaat van. U zegt de negatieve effecten van de bedrijfsactiviteit op onze gezondheid te willen verminderen. Dat kan alleen met ingrijpen, een scherpere vergunning en adequate handhaving ervan. Het is onvoorstelbaar dat voortmodderen met de qua ontwerp verouderde cokesfabriek daarin past. Durf, wees concreet en neem de maatregelen die nodig zijn. En gun Tata de duidelijkheid die vereist is zodat zij echt duurzame plannen kunnen maken.

In uw conceptplan spreekt u over het herzien van vergunningen maar de omschrijving is buitengewoon vaag. De Dorpsraad stelt voor ook hier met duidelijke doelen en tijdsfasering te werken. Waarom niet beginnen met een concrete doelstelling voor verlaging van de emissies binnen 5 jaar? Dat zou kunnen meewegen in het besluit van Tata over de revisie van HO6, en als het daarvoor te laat is die daarna van HO7. En samenhangend daarmee de Kooksfabriek 2 en andere grondstof voorbereidings installaties. En waarom niet streven naar nul stof emissie in 2050? Er zijn genoeg landen waar nul emissie de eis is bij de opstart van een fabriek.

Wij dringen erop aan om bij de vergunningverlening per direct te werken met saldering in plaats van met het NIBM principe. Zoals ook al genoemd in de milieudialoog IJmond (bron: Rapportage voor bestuurlijk overleg, oktober 2013). Dat is overigens zo'n rapport dat door u is geschreven en vervolgens in de la is verdwenen, zoals zo vele. Cumulatie van milieueffecten is een permanent probleem voor ons en het wordt totaal genegeerd in de vergunningverlening.

Wij noemden al de noodzaak gezondheidsdoelen voor de IJmond te stellen. Die moeten duidelijk en scherp zijn en aangevuld worden met een tijdsplanning en een globaal stappenplan. Zo kan tussentijds geëvalueerd worden of de doelstelling bereikt of bedreigd wordt. De gezondheidsnormen van de WHO stellen wij voor als voorlopig doel voor uiterlijk 2030. Deze tijdspanne en normen heeft u voor luchtverontreiniging zelf ook aangenomen door uw handtekeningen begin dit jaar onder het Schone Lucht Akkoord; dus dat komt mooi uit.

2030 is tien jaar vanaf nu; dat is ruim genoeg voor aanpassing door een groot bedrijf als Tata Steel. Mits u helder maakt wat de grenzen zijn. Geef als regionale overheid Tata Steel helder het grens stellend kader zodat het bedrijf de noodzakelijke ingrepen kan doen. Zonder dat is er geen bedrijfseconomische basis voor een qua gezondheid verantwoorde bedrijfsplanning.

Luchtverontreiniging is een van de grootste gezondheidsrisico's, zoals de overheid in allerlei beleidsdocumenten ook al vaststelde. Fijnstof veroorzaakt veel gezondheidsproblemen. Zoals we eerder aanhaalden, wordt de fijnstofoverlast door lokale bronnen in de IJmond voor bijna 90 procent veroorzaakt door Tata Steel. En het leeuwendeel daarvan komt van oppervlaktebronnen. De Dorpsraad doet u enkele dringende suggesties waarmee juist deze stofuitstoot verminderd kan worden:

- sluiting van Kooksfabriek 2 (we noemden het al even)
- plaatsing van windschermen of (nog beter) overkappingen
- sluiting van de pelletfabriek (ook genoemd).
- het verplicht verlagen van de slakbergen of ze overdekken.

Ook deze suggesties zouden een plaats moeten krijgen in uw Tata Steel beleidsplan aangezien u de negatieve effecten van de staaloperatie op onze gezondheid wil verminderen.

De provincie Noord-Holland en de IJmondgemeenten ondertekenden begin dit jaar het Schone Lucht Akkoord. U heeft in dat akkoord afgesproken dat de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxiden in 2030 op de WHO-norm te krijgen. De IJmond-gemeenten hadden zich al tot doel gesteld om in 2021 de luchtkwaliteit te verbeteren ten opzichte van 2016 en de bijdrage van lokale bronnen te verminderen (bron: Visie Luchtkwaliteit 2017-2021). Maar we weten dat de PM10 (fijnstof) sinds 2016 juist weer stijgt. We stellen vast dat er geen zichtbare monitoring of relevante acties worden ondernomen om de doelen voor 2021 te halen. Het maakt de Dorpsraad sceptisch. Is een akkoord over schonere lucht dan alleen een ceremonie om de publieke opinie te paaien? Daarom opnieuw onze oproep: laat in het Tata Steel beleidsplan de WHO-norm hand aan hand gaan met een duidelijk stappenplan, monitoring en wenselijke acties. En ga over tot actie.

En wat de wenselijke acties betreft: U kunt per direct beginnen met een missive aan de OD's. Geef opdracht aan de Omgevingsdiensten om in nieuwe vergunningen uit te gaan van:

- een scherpere fijnstofnorm
- vaststelling door bewezen fijnstofemissie en niet berekend op basis van aannames
- de NIBM niet zonder meer van toepassing verklaren en uitgaan van de gezondheidssituatie in de IJmond.

Tot nog toe negeren de OD's, toch uitvoerders van uw beleid naar wij aannemen, domweg uw voornemen tot een gezondere leefomgeving. Zie bijvoorbeeld de recent afgegeven vergunning wandeloven waarin de Omgevingsdienst ODNZKG aangeeft:

“ Inzake de Overige componenten (PM_{2,5}, benzeen, ozon, benzeen, zwaveldioxide, koolmonoxide, lood, arseen, nikkel, cadmium en benzo(a)pyreen)

Uit de jaarlijks gerapporteerde achtergrondgegevens, verkregen van het Planbureau Leefomgeving (PBL), blijkt dat de achtergrondconcentraties voor deze stoffen in Nederland bijzonder laag zijn, om welke reden wij een nadere toetsing aan de van toepassing zijnde grenswaarden niet nodig geoordeeld hebben.

Wij concluderen dat het aannemelijk is gemaakt dat er geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde. Hierom kunnen wij de vergunning verlenen”

Zo zijn er legio voorbeelden. Als uw uitvoerders (OD's) niets doen met de beleidsvoornemens, hoe gaat de schonere lucht en de gezondere IJmond er dan komen? We merken ook op dat ook dit geldt voor de Omgevingsverordening 2050. De intenties die de Provincie daarin uitspreekt geven meer in plaats van minder ruimte voor schadelijke uitstoot.

U wilt meer en beter communiceren met de bewoners omdat deze zich zorgen maken over hun gezondheid. De bewoners willen vooral maatregelen en verbetering zien. Zij verwachten dat de overheid de oorzaak van hun klachten aanpakt. Als er merkbaar resultaat is, zal de onrust vanzelf afnemen en het vertrouwen in u als overheid weer toenemen.

Wij concluderen dat het conceptprogramma Tata Steel 2020-2050 zoals dit nu voorligt, ons geen enkel vertrouwen geeft dat u een gezondere, laat staan een gezonde, leefomgeving gaat realiseren. We verzoeken u dit plan aan te passen rekening houdend met de inhoud van deze reactie.

Wij maken u erop attent dat er drie bijlages zijn die deel uitmaken van onze reactie. Wij hebben voor bijlages gekozen in verband met de overzichtelijkheid.

Bijlage 1: suggesties per pagina voor verbetering van het beleidsplan

Bijlage 2: de resultaten van de belangrijkste lokale gezondheidsonderzoeken die wij graag opgenomen zien in het beleidsplan

Bijlage 3: het denkkader voor aanvullend scenario-onderzoek

Hoogachtend,

████████████████████

████████

████████████████████

████████

Drie bijlagen

BIJLAGE 1:

Aanvullingen, vragen en suggesties per pagina op het concept Programma Tata Steel 2020-2050

Hierna volgen de aanvullingen en opmerkingen van de Dorpsraad als bijlage bij de reactie op het concept programmaplan Tata Steel 2020 – 2050. Deze opmerkingen en aanvullingen zijn beschreven op basis van wat de Dorpsraad nu heeft kunnen onderzoeken en achterhalen en zijn niet limitatief.

Pagina 3: Voorwoord

Over de aanname dat Tata Steel onmisbaar is voor de regio verwijzen wij u naar bijlage 3 en opmerkingen in de brief.

In het voorwoord geeft u verder aan dat de luchtkwaliteit in de IJmond de afgelopen jaren sterk is verbeterd. Wij verzoeken u hierbij ook op te nemen dat de eerder ingezette verbetering sinds 2016 weer verslechtert, ondanks de inspanning van de gemeenten om de uitstoot van verkeer te verminderen. In 2018 is bijvoorbeeld de grenswaarde voor het daggemiddelde pm10 bij het meetstation Reyndersweg alweer overtreden.

U geeft verder aan dat de effecten van de activiteiten van Tata Steel op de gezondheid nog altijd niet volledig in beeld zijn en dat daarvoor onafhankelijk onderzoek nodig is. U noemt het gezamenlijk meerjarig RIVM-onderzoek. En dat u vervolgens wilt anticiperen en vervolg wil geven aan de uitkomsten van deze onderzoeken.

Wij verzoeken u, zoals ook het RIVM aan u meldt in haar offertes en brieven, dat u in het voorwoord aangeeft dat er al voldoende onderzoek is waaruit blijkt dat de activiteit van Tata Steel ongezonde effecten voor de omgeving heeft. En dat u niet gaat wachten op de uitkomsten van verder onderzoek.

Wij willen geen afwachtende overheid gezien de urgentie van de problemen. De recente brief van de gemeente Beverwijk in antwoord op vragen van de Dorpsraad over het kankerincidentie-onderzoek laten zien dat - in ieder geval de gemeente Beverwijk - de neiging heeft af te wachten op verder onderzoek. De gemeente Beverwijk laat ons weten - onder verwijzing naar genoemd RIVM onderzoek en het concept-programma Tata Steel 2020-2050 -

Het is belangrijk om nu te weten te komen welke stoffen waarvandaan komen, waar terecht komen en wat de effecten van deze stoffen zijn op de gezondheid. En op basis daarvan gerichte verbetermaatregelen te nemen bovenop de maatregelen die al in gang zijn gezet. Er worden dus op alle fronten stappen gezet om te werken aan een gezondere luchtkwaliteit in de IJmond.

Het is volstrekt onduidelijk welke maatregelen nu al genomen worden in het kader van Tata Steel-beleid. En we weten al waar welke stoffen vandaan komen en welke bedrijfsonderdelen de grootste bron zijn.

U geeft verder aan dat de ambitie om CO2 neutraal staal te maken goed past in uw beeld van een gezondere IJmond. Kunt u aangeven wat de koppeling volgens u is tussen CO2 neutraal en gezondheid in de IJmond, mede in relatie tot de recente rapportages van RIVM en GGD? Wij willen ervoor waken dat het verminderen van CO2, wat op zich een hele belangrijke doelstelling voor een bedrijf is, een belangrijk doel voor de regionale overheid wordt. Wij willen dat de regionale overheid prioriteit geeft aan doelen die de inwoners van de IJmond direct gezondheidswinst opleveren zoals het verminderen van uitstoot van zware metalen en (fijn)stof bij Tata Steel.

U geeft in uw voorwoord aan dat het programma dient om samenhang te brengen in beleid en uitvoering van de verschillende overheden. Wij zien deze actie niet uitgewerkt in het verdere plan. We missen ook aanwijzingen hoe de overheid gaat borgen dat onderliggende plannen uitgevoerd en gemonitord worden.

Pagina 4 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond

In de eerste alinea geeft u aan dat naast Tata Steel de luchtvaart, scheepvaart en emissies van andere bedrijven relevant zijn. Wij verzoeken u hier te verwijzen naar het bronnenonderzoek waaruit blijkt dat Tata Steel als lokale bron voor 90% bijdraagt. Dit zet de genoemde relevantie in het juiste perspectief. Wij stellen hierbij dat, om daadwerkelijk gezondheidswinst te behalen de focus moet liggen op het verminderen van uitstoot bij Tata Steel.

Het noemen van het bronnenonderzoek is ook een wens van de gemeente Beverwijk, zo blijkt uit de eerdergenoemde brief aan ons. Wij verzoeken u dit onderzoek onderdeel te maken van het plan, zoals ook gesteld door de gemeente.

5. Kent u het bronnenonderzoek (2010) waarin haarfijn is uitgezocht welke lokale fijnstofbronnen er zijn binnen de IJmond? Weet u dat verkeer en scheepvaart maar een paar % voor hun rekening nemen en dat Tata/Harsco-terrein 88% voor zijn rekening neemt? Weet u dat de grootste fijnstofbronnen bekend zijn bij Tata en ook waar de grootste reductie bereikt zou kunnen worden met maatregelen? Hoe pakt u het aan om hierover helderheid te verkrijgen met de provincie en ODNZKG?
Het bronnenonderzoek is bij ons bekend. Het is één van de onderzoeken, die worden meegenomen in de opstelling van het programma Tata Steel 2020-2050.

Verder noemt u dat de luchtkwaliteit in Noord-Holland de afgelopen jaren sterk is verbeterd. Wij verzoeken u hierbij om de situatie in de IJmond te duiden, waar blijkt dat sinds 2016 de luchtkwaliteit verslechtert en wij verzoeken u hierbij het risico te vermelden dat indien er niks gebeurt, de situatie nog verder gaat verslechteren omdat Tata Steel van u nog een vergunning heeft gekregen om nog veel meer (ruim 1 miljoen ton extra) te gaan produceren.

U geeft verder aan dat de emissies bij Tata Steel door de jaren heen zijn afgenomen. Kunt u hier bijlagen van opnemen waaruit dit blijkt? Bijvoorbeeld voor fijnstof? Hoe weet u dit als Tata Steel (en zeker Harsco) niet alle uitstoot hoeft te vermelden in de EMJV's (Elektronisch Milieu Jaarverslag)?

U geeft verder aan dat de regionale uitwerking van het Schone Luchten Akkoord vorm krijgt in de herziening van de "visie Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond" en dat het Programma Tata Steel 2020-2050 een nadere uitwerking is van dit beleidsdocument. Kunt u aangeven hoe u dit ziet? Is het programma een nadere uitwerking of is de visie een nadere uitwerking van het Programma? Waar staan de concrete doelstellingen en hoe verhouden de visies en programma's zich tot elkaar? Hoe voorkomen we dat het uitvoeren van acties en het behalen van SMART doelstellingen tussen de wal en het schip vallen als er alleen maar naar verschillende programma's wordt verwezen? Hoe wordt bijvoorbeeld geborgd dat het enige concrete doel in de huidige Visie Luchtkwaliteit, namelijk minder uitstoot PM10 in 2021 dan in 2016 wordt gehaald? Waar wordt de uitvoering van het Schone Luchten Akkoord (WHO norm in 2030 voor fijnstof en NOX) vertaald in concrete acties? En hoe kan het dan dat de Provincie in het kader van kosteneffectiviteit Tata ruimte geeft om meer NOX uit te stoten?

U geeft verder aan dat u met dit plan een basis heeft gelegd voor een toekomstgerichte dialoog met o.a. het Rijk en dat dit plan duidelijk maakt wat de houding is van de Provincie en IJmondgemeenten richting Tata Steel en wat de gezamenlijke inzet is om een gezondere leefomgeving te creëren.

Wij vinden dit een mooi streven, maar vragen ons af hoe u dit gaat borgen.

Wij begrijpen bijvoorbeeld niet dat de eerste de beste brief die de IJmondgemeenten op 3 juli 2020 stuurden aan het Rijk inzake Tata Steel is ondertekend door de wethouders EZ en niet medeondertekend door de wethouders die gezondheid in het pakket hebben. En waarom deze brief alleen is verstuurd aan minister Wiebes, die zich niet direct bezighoudt met een gezonde leefomgeving. Dit was ook de minister die onlangs de gemeente Beverwijk nog beloofde te zoeken naar meer speelruimte voor economische ontwikkeling in het gebied en de gemeente uitvoerig bedankte voor het meewerken aan de realisatie van het transformatorstation van TenneT, een station dat de gezonde leefomgeving van de inwoners van in dit geval Beverwijk, nog verder belast. Economie gaat nog steeds boven gezondheid in de praktijk?

Onder het kopje Doel Programma Tata Steel 2020-2050 gaat u in op de doelstelling van het programma. Wij verzoeken u om de doelstelling concreet en meetbaar te maken en aan te geven hoe u deze doelstellingen gaat monitoren en bijsturen. Ook daar waar u verwijst naar doelstellingen in onderliggende visies, beleidsstukken en programma's.

Op pagina 5 geeft u aan dat het programma aansluit bij o.a. de omgevingsvisie NH2050. Wij verzoeken u om in dit kader kennis te nemen van onze zienswijze op de ontwerp Omgevingsverordening NH 2020 waarin de Provincie juist ruimte maakt voor meer milieuactiviteit, ook in de IJmond en zonder een gezondere, laat staan gezonde, leefomgeving te borgen. De bedenking is opgenomen als bijlage en wij verzoeken u aan te geven hoe u ziet dat deze verordening aansluit op dit conceptprogramma. Wij denken dat een en ander elkaar juist tegenspreekt.

Verder spreekt u over Hlsarna en dat dit belangrijke voordelen kent voor de gezondheid omdat er dan minder emissies zijn. Wij vragen u dit nader te duiden. Als Hlsarna komt en wordt gebruikt bovenop de al bestaande productie, dan is er niet minder, maar (totaal) meer emissie. Wij vragen ons ook af hoeveel minder emissie van bijvoorbeeld fijnstof een Hlsarna heeft ten opzichte van de huidige productiemethode. Heeft u daar inzicht in? En geldt dit ook voor de proefsituatie? Is de proefsituatie milieuneutraal? Wij weten ook dat Hlsarna veel geluidsoverlast geeft. Heeft u daar inzicht in? Wij vragen dit omdat er veel verwarring is over Hlsarna en de werking daarvan. In dit kader verzoeken wij u om ook onze recente brief aan u over Hlsarna te betrekken bij de formuleringen rondom Hlsarna.

Pagina 6 Programma Tata Steel

Onder punt 1 Gezondheid in Beeld: Graag hier al aangeven dat er al veel onderzoek voorhanden is (bronnenonderzoek, RIVM onderzoeken, GGD-rapporten ook uit 2009), het lijkt alsof al het onderzoek nog moet worden gedaan. Aangeven hoe veel de bron Tata bijdraagt omdat het beeld vaak er is dat Tata een minimale bron is en de focus dan onverhoopt komt te liggen op andere minder relevante bronnen.

Onder punt 3: De focus ligt op Co2 neutraal. Kunt u aangeven waaruit blijkt dat de emissies dan gaan dalen in de omgeving? Of is dat een aanname? Hoe realistisch zijn deze ambities, ofwel hoe zeker is het dat de omgeving gezonder gaat worden en hoe gaat u dit borgen als de ambities van Tata niet realistisch blijken te zijn? Is er een risicoanalyse gemaakt? Is er een alternatief scenario?

Pagina 7 Gezondheid in beeld

Onder ambitie geeft u aan dat u nog bezig bent om een goed beeld te krijgen van alle gezondheidsonderzoeken en dat op basis daarvan overheden aanvullende maatregelen kunnen nemen. Waarom is het huidige beeld onvoldoende om al maatregelen te nemen? Zijn de resultaten van de huidige onderzoeken niet ernstig genoeg? Meer kanker, veel ultrafijnstof en een ongezonde hoeveelheid lood voor kinderen om buiten te kunnen spelen in Wijk aan Zee. Hoeveel meer

onderzoek wil je hebben? En waarom het gebruik van het woord kunnen en niet gaan. Wat houdt u tegen om uw wettelijke taak uit te voeren?
Is dit werkelijk uw ambitie?

Onder het kopje ambitie verwijst u verder naar het Schone Luchten Akkoord en naar VTH, hierbij is het weer onduidelijk hoe de samenhang is tussen de verschillende visies, akkoorden, plannen, programma's etc.

Fijnstof is 1 van de grote problemen. Het is volstrekt onduidelijk hoe u het verminderen van de emissie van fijnstof bij Tata Steel als grootste bron gaat aanpakken.

Is de genoemde maatregel en concreet resultaat het enige dat u in gedachten heeft bij dit onderwerp? Als het resultaat een gezamenlijk afgestemde reactie betreft dat is dan bij het uitkomen van het ultrafijnstof rapport van RIVM al mislukt. Wij hebben van de gemeente een brief ontvangen daarin vooral wordt geduïd dat er begrip is voor onze bezorgdheid en op vragen lezen we vaak de defensieve houding terug: we doen echt wel alles, we doen het goed. Er is weinig tot geen zelfreflectie, laat staan actie. Hoe gaat u dit met dit programma aanpakken?

We gebruiken hier overigens vaak het voorbeeld van de gemeente Beverwijk omdat dit de gemeente is waar wij als Wijk aan Zee onder vallen en daar de meeste ervaringen mee hebben. Maar wij kunnen ons voorstellen dat de situatie in de andere IJmondgemeenten vergelijkbaar is.

Kunt u bij de onderzoeken op pagina 9 ook de belangrijke onderzoeken als het bronnen onderzoek, de luchtkwaliteitsvisie, de GGD en RIVM kankerincidentie onderzoeken etc., de jaarlijkse rapportage luchtkwaliteit benoemen?

Is het mogelijk aan te geven hoe de onderzoeken aan elkaar gerelateerd zijn en aan dit programma? Wat doet u bijvoorbeeld met de resultaten uit de jaarlijkse rapportage luchtkwaliteit, hoe wordt dit nu al betrokken bij het maken van beleid en nog belangrijker, het uitvoeren?

Hoe worden nu de resultaten van onderzoeken vertaald naar de vergunning. Wij zien dit niet gebeuren, zoals uit het voorbeeld van de wandeloven blijkt. Hoe kan dit en wat is er nodig om dit wel te doen?

Pagina 10 Versterken uitvoering vergunningen toezicht en handhavingstaken (VTH)

U geeft aan dat de gemeenten een adviesrol hebben bij belangrijke vergunningen aan Tata Steel en dat deze wordt ingevuld door de OD IJmond. Kunt u dat proces verder uitleggen? Wij horen regelmatig van wethouder(s) en raadsleden dat zij niks kunnen doen omdat de Provincie bevoegd gezag is voor de vergunningen aan Tata Steel. Nu blijkt dat er een adviesrol is. Hoe wordt deze ingevuld? Kunt u voorbeelden geven van de invulling van deze rol en de wijze waarop de ODNZKG daar dan mee omgaat? Wij vragen dit ook omdat in de milieudialoog en de Visie Luchtkwaliteit door de OD IJmond suggesties zijn gedaan die wij in het geheel niet terug zien bij de handelwijze van de ODNZKG. Kan de ODNZKG bijvoorbeeld een advies van de gemeenten zonder toelichting naast zich neerleggen?

Onder het kopje ambitie:

Waarom wordt niet aangegeven dat ook in de nieuwe vergunning ingezet wordt op gezondheid? Steeds wordt aangegeven dat iets (juridisch) niet kan. Steeds worden handhavingverzoeken afgewezen en verteld de ODNZKG ons dat zij alles doen wat ze kunnen. Het lijkt erop alsof er angst is voor het maken van fouten of het toegeven daarvan. Dit staat verscherping van regelgeving en vergunningverlening in de weg en daarmee de verbetering van de gezondheid van de inwoners van de IJmond. De recente bijeenkomsten bij de hoor- en adviescommissie n.a.v. afwijzing van handhavingverzoeken zijn hier voorbeelden van.

U verwijst naar het programma VTH-taken als het gaat om acties. Kunt u dit programma als bijlage toevoegen?

U verwijst naar het verbeteren van de samenwerking tussen GGD en ODNZKG en geeft als voorbeeld het ZZS traject. Kunt u aangeven hoe dit proces verloopt?

Wij merken telkenmale dat de GGD onzichtbaar is en adviezen van de GGD nergens te vinden zijn. Maar er wordt wel naar de GGD verwezen door zowel Tata als de OD's. Gezondheid? "Daar gaat de GGD over; wij niet."

Kunt u aangeven wat er gebeurt met de (hopelijk schriftelijke) adviezen van de GGD?

Kunt u vaststellen in dit programma dat de adviezen van de GGd bij elke vergunning en rapportage noodzakelijk zijn, dat ze zichtbaar zijn en dat de OD's en u allen gefundeerd onderbouwd waarom er wordt afgeweken van het advies van de GGD als dit het geval is?

Op dit moment wordt gezondheid niet geborgd in de vergunningen, ook niet in nieuwe vergunningen. Als voorbeelden verwijzen wij naar de vergunning wandeloven en ureumproef en vergunning Hlsarna.

Waarom neemt bijvoorbeeld de GGD geen monsters van neergedaalde stof in de omgeving? Dit wordt nu gedaan door Tata Steel, daar worden wij ook naar verwezen. In het kader van de wettelijke taak en de aanwezige medische milieukundige expertise binnen de GGD lijkt ons dit een reguliere taak van de GGD (en niet een opdracht aan RIVM waar we jaren op moeten wachten).

Op pagina 11 wordt ingegaan op hinderaspecten stof, geur en geluid. Kunt u ook de laatste inzichten van RIVM over geluid toevoegen?

Ook als je niet slecht slaapt dan is teveel geluid niet goed voor je gezondheid. Wij hebben hier te maken met een stapeling van geluid, waarbij de industrie alleen al 58 dba voor haar rekening neemt (nog los van verkeer, vliegtuigen). De WHO spreekt over een aanvaardbaar geluidniveau van 45. De komst van het TenneT transformatostation, dat er mede is gekomen op deze locatie omdat u dit als voorkeurslocatie heeft aangewezen, maakt de belasting alleen maar groter.

In het kader noemt u het woord "hinderaspecten". Kunt u daar aan toevoegen: hinderaspecten die een risico voor de volksgezondheid betreffen? Of op een andere wijze aangeven dat het hier gaat om meer dan alleen hinder.

Onder het kopje fijnstof: waaruit blijkt dat de grootste bijdrage van stof komt van open bronnen op het terrein? Kunt u dat onderbouwen? Wat zijn de bijdragen van de fabrieken? En de onvergunde uitstoten, zoals bij de ontstopping van de Hoogovens? Of is daar geen zicht op? Waar komt deze stelligheid vandaan?

En nogmaals de vraag: wat zijn de concrete doelen bij Tata Steel om fijnstof uitstoot te verminderen en hoe gaat dat behaald worden voor 2030? En kunnen deze integraal opgenomen worden in dit programma zonder dat verwezen hoeft te worden naar andere plannen.

Onder het kopje geur: U geeft aan dat er in 2018 een ontwerpbeschikking is afgegeven voor een acceptabel geurniveau. Klopt het dat daarbij de geurcontour is verruimd omdat er minder klachten waren? Kunt u in dit programma besluiten dat minder ontvangen klachten nooit meer een reden mag zijn om een vergunning of contour te verruimen. Het aantal klachten zegt namelijk helemaal niets over de hinder en de schade voor de gezondheid. Mensen zijn klaagmoe of hebben andere redenen (angst voor represailles bv) om niet te klagen.

Wat zijn de concrete doelen m.b.t. geur vermindering? En kunnen deze integraal opgenomen worden in dit programma zonder dat verwezen hoeft te worden naar andere plannen. Hoe worden de kookfabrieken aangepakt?

Onder het kopje geluid: u geeft aan dat de ODNZKG werkvoorschriften kan opleggen. De vraag is: is dat gebeurd? En zo nee, waarom niet? Wie bepaalt of de werkvoorschriften worden opgelegd? En waarom wordt dit in het kader van gezondheid niet standaard gedaan?

Wat zijn de concrete doelen m.b.t. geluidvermindering? En kunnen deze integraal opgenomen worden in dit programma zonder dat verwezen hoeft te worden naar andere plannen. Het geluidsniveau van alleen al het industrieterrein is volgens de recente onderzoeken van RIVM ziekmakend hoog. Hoe gaat u dit niveau verminderen, in plaats van maar steeds meer geluidsbronnen toevoegen?

Kunt u een onafhankelijk onderzoek ondersteunen naar de werking van het systeem, zowel berekenen als meten? Dit omdat de berekeningen en metingen ver afstaan van de geluidsbeleving van de omwonenden en het systeem niet transparant is.

In onderdeel B geeft u aan dat u met het actualiseren van vergunningen wacht tot de Omgevingswet (naar verwachting in 2021) in werking treedt of dat er wordt geactualiseerd op een risico gestuurde wijze. Het is onduidelijk wat wordt verstaan onder 'risico gestuurde actualisatie'. Tot nu toe horen wij meestal dat de overheid niet ingrijpt in de vergunning omdat er een risico is dat Tata dit met succes juridisch aanvecht. Is dit wat u verstaat onder risico gestuurd? Zo niet, wat wordt er dan onder verstaan en hoe borgt u actualisatie linksom of rechtsom? Hoe wilt u met behulp van de Omgevingswet actualiseren? Is daar al zich op of moet dat proces vanaf 2021 gaan starten. Indien dit laatste het geval is, klinkt het als uitstel en vervolgens afstel.

Wat betreft de handhaving op rauwe kooks: wat is de stand van zaken? Hoe vaak vindt handhaving plaats? De klachten nemen eerder toe dan af, maar voor zover wij het hebben begrepen is er geen enkele dwangsom opgelegd. Hoe borgt u dat een LOD geen doel op zich wordt?

Met betrekking tot het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer. Wij verzoeken u op te nemen dat de resultaten ook onderdeel worden van het programma en niet beperkt blijven tot het programma VTH taken Tata Steel van de ODNZKG. Wij hechten eraan dat de uitvoering van de taken door de ODNZKG transparant en toetsbaar zijn, zeker daar waar het gaat om keuzen die direct invloed hebben op de gezondheid van de omwonenden.

Op pagina 12 gaat u in op het onderwerp kosteneffectiviteit. Wie bepaalt of er sprake is van kosteneffectiviteit? Wij krijgen de indruk dat vooral Tata Steel zelf bepaalt dat een en ander niet kosteneffectief is. Vind u ook niet dat een dergelijke afweging door een onafhankelijk derde getoetst moet worden?

Hoe kan het zijn dat in Italië wel een maatregel mogelijk is om overkapping af te dwingen en het hier maar niet lukt? Wanneer wordt de BREF herzien? Is het verzoek aan de Minister al verstuurd? Hoe kunt u borgen dat er pro actief gehandeld wordt en niet re actief en afwachtend? Graag zien wij dergelijk acties is een activiteiten en planningsoverzicht opgenomen. Nu staat in het kader genoemd dat het traject onbekend is, die is voor ons te vaag.

Waarom bepaalt u pas op basis van de uitkomsten van een pilot of aanvullend beleid vast te stellen in het kader van de *pilot* Schone Lucht Akkoord? Terwijl elke actie nu gezondheidswinst oplevert? Wanneer is de pilot Schone Luchten Akkoord gereed en hoe kunt u pro actief handelen?

Wat betreft de *roadmap*: kunt u aangeven dat niet alleen de inwoners duidelijkheid willen over de gezondheidseffecten van Tata Steel, maar dat de overheden dit ook willen. Sterker nog: kunt u

expliciet aangeven dat al bekend is dat de uitstoot van Tata Steel negatieve effecten heeft op de gezondheid van inwoners. Het is al bekend dat Tata Steel stoffen uitstoot die ongezond zijn.

Pagina 14 Gezondere Leefomgeving

U vaart op de ambities van Tata Steel. Uw ambitie is het om Tata te bewegen tot het maken van concrete plannen. Wij wensen u veel succes en adviseren om ook zelf plannen te maken. Wat is het scenario vanuit de overheid als deze ambities van Tata Steel, die nog op geen enkele wijze organisatorisch en financieel vertaald zijn geen realiteit worden? Hoe borgt u dan uw wettelijke taak om de gezondheid van de inwoners te beschermen? Kunt u de stelling dat fijnstof emissies zullen verminderen dan wel stoppen onderbouwen? Waar is deze aanname op gebaseerd?

Ten aanzien van Hlsarna, zie eerdere opmerkingen.

In de visie Noordzeekanaalgebied, waar u aan refereert, wordt vooral ingezet op het optimaal inzetten van de schaarse fysieke en milieuruimte in het NZKG voor het creëren van de juiste vestigingsvoorwaarden voor bedrijvigheid die economische waarde en werkgelegenheid toevoegt en voor het huisvesten van talent (vanwege het aantrekken van internationaal concurrerend kwalitatief arbeidsaanbod). Het verlagen van de milieubelasting lijkt enkel te worden ingezet om meer bedrijvigheid mogelijk te maken. Van het verbeteren van de huidige leefomgeving lijkt geen sprake. De vraag is: hoe borgt u de doelstellingen in dit programma om de leefomgeving gezonder te maken als in deze visie juist gericht is op het vinden van meer ruimte?

Ten aanzien van de productie van cokes. U kunt er vanuit gaan dat tot 2050 cokes wordt geproduceerd. Daar moet u beleid en VTH op inzetten. U wilt weten waar u aan toe bent. Wij stellen dat u zelf het heft in handen moet nemen. U heeft daar ondertussen de middelen en de handvaten voor. U moet het alleen ten uitvoer brengen.

Pagina 17 Samenwerking, omgeving, communicatie en informatie

Zijn de verslagen van het bestuurlijk overleg openbaar? Zo ja, waar kunnen wij die vinden?

Op pagina 18 geeft u het organogram weer. De rol van een gezondheidkundig adviseur met mandaat is erg belangrijk in onze ogen. Nu is de GGD de enige partij en dan alleen in een adviesrol, op aanvraag.

Hoe ziet u deze rol in de toekomst? Hoe verhoudt dit organogram zich met de eerdere opmerking dat er meer samenwerking komt tussen de ODNZKG en de GGD?

Wat houdt de toezichhoudende rol van de GGD in op Tata/Harsco? Waarom zijn de adviezen van de GGD niet openbaar of duidelijk vindbaar in stukken?

Als het gaat om de Omgevingswet en plannen: hoe worden de inwoners op de hoogte gehouden? Hoe kunnen wij invloed hebben? Kunt u inzicht geven in het proces, zowel van provincie als gemeenten? Het is al bijna 2021.

In het kader van de klachtenafhandeling hebben wij het verzoek om een (wisselend) panel per straat in te richten waarin dagelijks op een driepunt schaal kan aangegeven worden wat de overlast van stank, stof en lawaai was. Dit geeft meer inzicht in de werkelijke situatie dan het aantal klachten. (Wij lichten dit plan desgevraagd graag toe).

Pagina 20 Monitoring en voortgang

U geeft aan dat in het omgevingsoverleg ook regionaal bedrijfsleven zitting heeft. Bedoeld u daarmee ook vertegenwoordigers van Tata Steel?

U geeft verder aan dat het programma deels een verwijzing zal zijn naar andere documenten zoals het programma VTH taken waarover wordt gerapporteerd aan de Provincie. Onze vraag is: wie monitort dat de gestelde, concrete doelen, worden behaald?

Kunt het proces van monitoring, dat ingewikkeld lijkt, visualiseren?

Bijlage 2 - Toelichting gezondheidsonderzoeken

Wat is momenteel reeds bekend uit gezondheidsonderzoek in de IJmond?

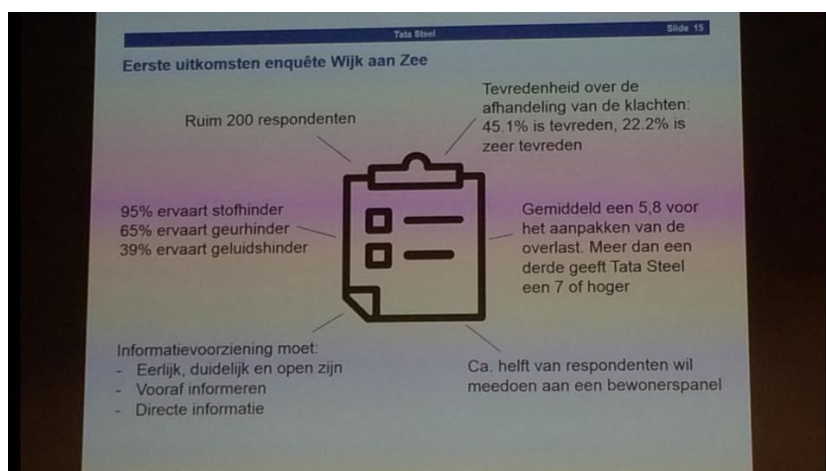
We weten uit het **RIVM-grafietonderzoek (2019)** dat in het grofstof (afkomstig van Harsco), dat op tuinmeubelen en in speeltuinen terecht komt in Wijk aan Zee, hoge concentraties lood en vanadium voorkomen. Bij normaal speelgedrag heeft dit negatieve gevolgen voor de ontwikkeling van onze kinderen. Ondanks de gedeeltelijke oplossingen met o.a. de hal voor verwerking van rozaslak wordt converterslak nog wel in de open lucht verwerkt en moeten de speeltoestellen nog steeds dagelijks worden schoongemaakt opdat kinderen geen gevaar lopen.

Uit het **bronnenonderzoek (2010)** is bekend dat Tata Steel de grootste fijnstofbron is in de IJmond. (verantwoordelijk voor 88% van alle lokale uitstoot; verkeer en scheepvaart dragen slechts enkele procenten bij). De cijfers in een recent onderzoek over de fijnstofbijdrage van Tata (in gemeente Beverwijk) zijn hiermee in overeenstemming (p18-21): https://www.academischewerkplaatsmmk.nl/ufc/file2/hgm_internet_sites/graskl/215fd16a8df701c4d0c9a91ca86f863a/pu/GCN_project_eindrapport_augustus_2018.pdf

In het **gezondheidsmonitor-onderzoek** in de IJmond van zowel 2012 als 2016 wordt door 33% van de bewoners in de hoogst door Tata Steel belaste gebieden (ernstige) hinder ondervonden van stof, roet, rook en geur (en geluid). De luchtkwaliteit is tot 2016 verbeterd (landelijke trend) maar vanaf 2016 tot nu gaan de fijnstofconcentraties weer omhoog in de IJmond.

NB. Een belangrijke kanttekening bij de grafieken over de luchtkwaliteit is dat de meetrapporten altijd de **gemiddelden** presenteren; alle dagen worden bij elkaar opgeteld, d.w.z. de dagen en uren dat de wind niet en wel afkomstig is van Tata Steel. Het punt is dat juist de dagen en uren met (piek)uitstoot afkomstig van Tata ernstige overlast en acute gezondheidsklachten op leefniveau geven. Door de jaren heen leiden episoden van een hoge blootstelling tot chronische gezondheidsproblemen.

Dat de overlast ook in 2019 een groot probleem is blijkt overigens ook uit een door Tata afgenomen representatieve **TATA-bewonersenquête** in Wijk aan Zee. Een presentatie van de locatiedirecteur Hans van den Berg (mei 2019) maakt duidelijk dat het stofprobleem door zelfs 95% van de respondenten wordt ondervonden, 65% ondervond geurhinder. Zie de dia uit de presentatie:

Daarbij komt ook nog dat onlangs uit de **RIVM-ultrafijnstofmetingen** (in januari 2020) bleek dat, afhankelijk van de prevalerende windrichting, de waarden verontrustend hoog waren in de IJmond-dorpen in de nabijheid van het Tata-terrein. In de meetperiode was Wijk aan Zee toevallig de pineut. Uit de wetenschappelijke literatuur is bekend dat de ultrafijne stofdeeltjes tot in de bloedbaan doordringen en in het lichaam schade aanrichten.

Net als in het eerder genoemde bronnenonderzoek bleek weer dat de **gradiënt snel afneemt** verder van het fabrieksterrein af. Dit betekent dat bewoners die dichtbij Tata wonen (dichter dus dan de officiële meetpunten) worden blootgesteld aan vele malen hogere fijnstofconcentraties dan bekend uit het meetnet.

Onlangs werd **chrom 6 (Onderzoek Zeer Zorgwekkende Stoffen)** aangetroffen in een van de slakbergen dichtbij het fietspad richting het surfstrand bij de pier. Er werd na onderzoek gesteld, dat de concentraties geen waarneembare invloed op de omgeving hebben. Hierbij wordt echter uitgegaan van de (gemiddelde) meetwaarden van de officiële meetpunten en de vraag is nog steeds of je (als volwassenen of als kind) veilig bent wanneer je op het dichterbijgelegen fietspad fietst bij Oostenwind en deze stof binnenkrijgt. Hetzelfde geldt overigens ook voor bewoners dicht bij de megavervuilende fabrieksinstallaties zoals de Kookfabriek 2 maar bijvoorbeeld ook de pelletfabriek. Wanneer de hoge concentratie snel verloopt zal er bij het meetpunt weinig aan de hand zijn (zeker niet als er gemiddeld wordt over een langere tijd) terwijl het in de huizen een paar honderd meter dichterbij de fabriek niet te harden is. Dit is een veelvoorkomend voorbeeld en is soms de reden dat een paar straten bij een bepaalde wind altijd extreem last hebben (en andere straten niet) van acute gezondheidsklachten.

Nadat 15 jaar geleden al verhoogd longkanker werd gevonden in de IJmond, bleek in het recente **kankerregistratie-onderzoek** dat in Beverwijk 27 procent meer longkanker voorkomt bij zowel mannen als vrouwen. Tijdens de presentatie in de klankbordgroep gaf de GGD zelf aan dat luchtverontreiniging door Tata Steel een aannemelijke oorzaak was, naast roken. De motivatie was dat de prevalerende Zuid/Westen windrichting heeft geleid tot een hogere luchtverontreiniging in de gemeente Beverwijk in vergelijking met Velsen en Heemskerk (waar een vergelijkbaar rookgedrag voorkwam maar geen verhoogd longkanker). Overigens is het nog relevant om te noemen dat dezelfde redenering op gaat voor hoofd/halskanker, een ziekte die eveneens in Beverwijk veel meer voorkomt (onder mannen 34% meer en onder vrouwen zelfs 59% meer) dan landelijk. En wederom: deze kankersoort komt niet bovengemiddeld voor in Velsen en Heemskerk. Uit een grootschalig Duits onderzoek (Datzmann et al, 2018) blijkt dat luchtverontreiniging het risico op mond- en keelkanker verhoogt. Uiteraard zijn andere oorzaken nooit uit te sluiten maar het blijft opmerkelijk dat buurgemeenten, met een vergelijkbare bevolking qua sociaal economische status (en dus rook- en drinkgewoonten) niet een verhoging van deze gezondheidsproblemen zien.

Uit het recente kankerregistratierapport blijkt hematologische kanker (o.a. myeloïde leukemie) in de afgelopen 15 jaar met name in Velsen verhoogd voor te komen (en bovendien significant verhoogd in heel Midden Kennemerland). In de **leukemie-notitie** die eerder werd geschreven (n.a.v. het grote aantal leukemiegevallen in Velsen) werd eind 2019 nog geconstateerd dat er geen verhoogd leukemie voorkwam in Velsen. In het licht van de recente getallen uit het kankerregistratieonderzoek is het van belang om specifiek te onderzoeken of de myeloïde leukemie-gevallen verhoogd zijn. Wanneer een verhoogd aantal gevonden wordt dan is het belangrijk om zeker te weten dat dit niet wordt veroorzaakt door wonen in de nabijheid van Kookfabriek 2 met **piekemissies** van kankerverwekkende benzeen, toluene etc. Gezien de vele incidenten en overlast is de zorg groot bij omwonenden. Het is niet voor niets dat de Dorpsraad al sinds 2013 pleit voor sluiting voor deze bijzonder vervuilende en verouderde fabrieksinstallatie.-.

Bijlage 3 – Scenario-onderzoek en doorrekening van milieukosten

Scenario onderzoek

Het concept beleidsplan gaat ervan uit dat de toekomstplannen van Tata Steel het beste zijn en verbindt zich daaraan. De Provincie en de gemeenten varen op informatie die Tata Steel hen geeft. Tata op haar beurt maakt toekomst plannen op basis van de (milieu) ruimte die zij krijgt. Dat is zorgelijk. Want wie is hier de kip, en wie het ei. Toch zou dit volstrekt duidelijk moeten zijn. De overheid stelt (moderne) randvoorwaarden, oncompromisloos op gebied van gezondheid (de WHO norm) en ambitieus op gebied van milieu.

Wij zien, en iedereen weet, dat de overheid in haar onduidelijke streven naar balans wel degelijk ruimte ten koste van gezondheid en milieu wil creëren als daar welvaart en werkgelegenheid tegenover staat. Maar wil zij dat op verantwoorde wijze doen, dan moet zij ook een zelfstandig en reëel beeld hebben van alternatieve industriële scenario's bij strenger beleid. Uit alles blijkt dat de overheid de kennis niet heeft om dergelijke scenario's te voorzien. Er is maar 1 scenario, en dat is het scenario van Tata. En Tata gaat in haar scenario uit van een faciliterende overheid die ruimte biedt ten koste van milieu en gezondheid als daar maar werkgelegenheid en groei tegenover staat.

Grote ondernemingen doen regelmatig scenario-onderzoek om een beter beeld te hebben van de mogelijkheden en bedreigingen in de toekomst. Als de regionale overheid nu voor drie decennia beleid wil uitstippelen, doet zij er verstandig aan ook andere dan het scenario van Tata Steel zelf (dat tegen het licht te houden en onafhankelijke deskundigen uit de staalsector daarover te horen).

De overheid zou kennis moeten nemen van het scenario van een kleiner staalcomplex waarbij je enkele vervuulende onderdelen zou kunnen afstoten. Interessant is dat in het zusterbedrijf in Port Talbot zo'n transformatie aan de orde is. Tata wil in Port Talbot zich richten op staal uit schroot en vanaf 2025 staal elektrisch produceren. Daarmee is de cokesfabriek niet meer nodig. Het scheelt veel schadelijke uitstoot en vergroot de economische levensvatbaarheid (minder personeel, verkoop van CO2-rechten, subsidies vanwege schoon bedrijf). De vakbonden zijn tegen want met name werk in de cokesfabriek wordt vanwege de risico's dik betaald.

<https://www.walesonline.co.uk/news/wales-news/huge-job-loss-fears-tata-18623935>

Grote staalbedrijven die transformeren in kleinere, specialistische ondernemingen zag je de afgelopen decennia op meerdere plaatsen gebeuren. In Duitsland bijvoorbeeld. Het Ruhr gebied onderging een succesvolle transformatie, en die gaat nog door.

Sluiting van het staalcomplex in IJmuiden is een taboe in bijna iedere discussie. Het is ook onwaarschijnlijk. Toch is het scenario van sluiting een nuttige exercitie omdat het automatische aannames – die niet altijd correct hoeven te zijn – bloot legt, zoals dat de kennis verloren gaat en dat het een ramp zou zijn voor de lokale economie.

Ter overdenking twee voorbeelden uit de maakindustrie:

- Scheepsbouw. In de jaren zestig liepen de opdrachten voor nieuwe scheepsbouw dramatisch terug. De overheid stuurde aan op fusie van Nederlandse werven om de concurrentiepositie op de internationale markten te versterken. Het enorme, nieuwe RijnScheldeVerolme-concern (1970) kreeg 2,7 miljard gulden overheidssteun. Toch ging het failliet in 1983. Teveel personeel, te weinig vraag naar olietankers maar ook ongefundeerd optimisme bleken struikelblokken. Men vreesde daarna het einde van de scheepsbouw in Nederland. Maar de kennis was in huis en door het failliet werd de sector gedwongen zich aan te passen. Er ontstonden andere, veel gespecialiseerde werven. De scheepsbouw zet nu 3,5 miljard euro per

jaar om en heeft bijna 10.000 fulltime banen. De Nederlandse werven zijn gespecialiseerd in complexe offshore- en baggerschepen en innovatieve algemene ladingschepen voor de kustvaart. De bouw van de grootste schepen, en doorgaans vrij eenvoudige schepen, is bijna volledig verplaatst naar het Verre Oosten (goedkoper). Wat ook veel gebeurt: grote werven laten casco's in lage lonen landen bouwen en de complexe afbouw geschiedt in Nederland.

- Luchtvaart. Met het faillissement van Fokker (1996) vreesde men dat alle specialistische kennis verloren zou gaan. Maar er werken minstens zoveel mensen in de Nederlandse luchtvaartindustrie (8.000) als in de tijd van Fokker. Uit de boedel van Fokker ontstonden allerlei nieuwe, gezonde bedrijven die luchtvaarttechnologie leveren aan andere vliegtuigbouwers (wat vroeger niet kon natuurlijk) en aan andere bedrijfstakken. Denk aan aluminium glasvezellaminaat, licht en toch zeer sterk.

In de discussie over de transformatie van een vervuilend bedrijf is het belangrijk te weten wat de mogelijkheden zijn. Kan het überhaupt anders? Wat doet Tata Steel nu en waarom doen ze dat zo (productieproces)? Enkele observaties:

- In de staalindustrie draait het in het algemeen om de (productie)kosten per ton.
- Het kapitaal in de staalindustrie is de grond en de installaties. In de maakindustrie vormen personeelskosten een relatief gering deel.
- Voor Tata Steel IJmuiden is de eenvoudigste weg om winstgevender te worden dus de productie opvoeren (dan dalen de kosten per ton). Als de overheid het toelaat, voert het bedrijf de productie op naar 8, 9 of 10 mio ton; het is makkelijker dan in de kosten snijden. Productie opvoeren betekent meer vervuiling voor de omgeving.
- Wat produceert Tata Steel in IJmuiden? Ca. dertig procent van de productie is plat, hoogwaardig staal. Het betreft staal dat geschikt is vanwege de sterkte en vervormbaarheid voor de automobielenindustrie en voor de blikindustrie. De overgrote rest van de productie is dus laagwaardig plat staal, zoals staal voor gevelbekleding.
- De prijs van hoogwaardig staal is hoog; afnemers willen kwaliteit en het staal is een miniem deel van hun productiekosten. Dus: het mag wat kosten. De prijs van het overige staal is laag. Daar moet Tata Steel concurreren met de rest van de wereld, incl China.
- Als Tata Steel meer gaat produceren betreft het laagwaardig staal. De markt voor het hoogwaardige, flexibele staal is niet meer dan ca. dertig procent van wat Tata Steel nu produceert. Voor andere zogenaamde "speciaal staal" staalsoorten heeft Tata niet de technologie in huis.
- 'Groen staal' van Tata Steel moet grotendeels betaald worden door NL overheid en betekent geen vermindering overlast en gezondheids- en milieuschade, maar het afvangen en opslaan van CO₂.

Tata produceert met deels verouderde installaties en heeft al jaren bezuinigd op onderhoud. Stel de overheid schroeft de milieu-eisen op omdat de maatschappij de vervuiling niet meer wil accepteren. Wat doet Tata Steel dan? Tata Steel zal altijd zeggen dat het niet kan betalen en niet kan voldoen. Het bedrijf rekent namelijk op gratis milieu (en accepteert 'incidenten') en meer productie. Wat kan Tata Steel doen als overheid geen speelruimte geeft?

Oplossing 1

- Investeren. Een filter op Hoogoven 6 kost al gauw 50 mio euro. Dan is er nog filter op pelletfabriek etc.
- Investeren dekken door extra productie van laagwaardig staal? Moeilijk vanwege concurrentie.
- Massa-ontslag is onvermijdelijk op de langere termijn. De strijd met lage loon landen in de markt voor laagwaardig staal verliest Tata Steel IJmuiden namelijk altijd vanwege de hoge loonkosten in Nederland. Het compenserende vestigingsplaats voordeel bestaat voor een groot

deel feitelijk uit verdeckte subsidies die niet eeuwig kunnen beklijven. En hoe meer Tata Steel IJmuiden produceert des te meer het speelbal wordt van de wereldmarkt.

Oplossing 2

- Tata Steel in IJmuiden gaat over op andere technologie (zie Port Talbot) en richt zich op staalproductie uit schroot.
- Massa-ontslag (vgl Port Talbot) want minder mensen nodig
- Tata Steel heeft de mogelijkheid met per saldo beperkte investeringen toch enorme milieuwinst te boeken.
- Hoogwaardig plat staal maken uit schroot is moeilijk. Maar moeilijk is niet onmogelijk. Daar ligt de uitdaging en de winst in de toekomst.

Oplossing 3

- Investerings schrappen. Dus Hoogoven 6 afdanken ipv repareren/recoveren.
Kostenbesparing: ca. 500 mio euro
- Zonder Hoogoven 6 daalt productiecapaciteit. Dus ook een warmbandwalserij weg.
- In de staalfabriek terug van 3 converters naar 2
- Extra: een gietwalsinstallatie
- Resultaat: Tata Steel produceert ipv 7 of 8 mio ton nog maar 4 of 5 mio. Richt zich op de markt voor hoogwaardige staal plus een beetje laagwaardig staal (ook om de missers op te vangen).
- Massa-ontslag omdat het bedrijf halveert, maar wat overblijft heeft een bestendiger toekomst.
- Tata Steel heeft de mogelijkheid zonder al te grote investeringen toch enorme milieuwinst te boeken.
- Tata Steel wordt door de overheids-eisen gedwongen richting het hoogwaardige segment van de markt. (afstoten laagwaardige deel). Uiteindelijk is dat beter voor Tata Steel, want hier is het een grote speler in een markt die bereid is een premie te betalen.

Door milieu niet meer gratis te maken (en met eisen te komen die investeringen impliceren) dwingt de overheid het bedrijf tot andere strategische beslissingen. Beslissingen die het bedrijf uiteindelijk vitaler maken voor de toekomst.

Het dilemma voor lokale bestuurders is natuurlijk:

Massa-ontslag en toeleveranciers die klandizie verliezen. Dat wil je als het even kan vermijden. Toch is dit onvermijdelijk, in alle drie de scenario's. Alleen het tijdsschema varieert. Bij oplossing 3 is het grote voordeel dat je een wendbaar en toekomstbestendig bedrijf hebt (ook al fluctueert de staalmarkt).

Twee kanttekeningen:

- Massa-ontslag. De meeste ex-werknemers van Tata Steel zijn geschoolde technici en dringend gewenst in de maakindustrie en elders. NL heeft een groot tekort aan geschoolde vakmensen.
- Voor toeleveranciers is Tata Steel niet de ideale afnemer. De staalindustrie kent namelijk cycli. In gewone tijden is er iedere vijf jaar een dip. Tata Steel bevriest dan de uitgaven; heel vervelend voor toeleveranciers die altijd diversificatie moeten zoeken om deze klap aan te kunnen. Velen kunnen dat keer op keer niet. Dus veel micro ontslag volgt.

Het doorrekenen van milieukosten

Het kwantificeren van maatschappelijke schade wordt steeds meer gemeengoed in Nederland.

Zo schatte het Centraal Planbureau de maatschappelijke schade van luchtvervuiling door de Nederlandse industrie op jaarlijks 1,5 miljard euro. Met nieuwe inzichten lijkt dat een onderschatting. Kortom, wanneer de uitstoot bij Tata wordt verminderd sparen we niet alleen veel gezondheidsmalaise en hinder maar ook geld.

<https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Policy-Brief-2019-13-Een-belasting-op-luchtvervuiling-in-de-nederlandse-industrie.pdf>

De maatschappelijke schade kan worden berekend per kg uitstoot van stikstof, fijnstof (PM 2,5) en zwaveldioxide. Voor CO₂ zal dit ongetwijfeld ook kunnen.

De Dorpsraad vraagt de regionale overheid om zich te verdiepen in alternatieve scenario's. En met de wetenschap dat er alternatieven zijn moet de overheid de rug rechten en grenzen stellen aan de onverantwoorde inbreuk op gezondheid en milieu. Vervolgens zal het staalbedrijf, van Tata of van een opvolger van Tata zich aanpassen binnen de gestelde grenzen. Goed voor de gezondheid, goed voor het milieu maar zeker ook goed voor echt duurzame werkgelegenheid en welvaart.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 28 juli 2020 22:54
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Maatschappelijke gezondheidskosten luchtverontreiniging

Beste [REDACTED]

Ik heb in de twee gesprekken aangegeven dat het goed zou zijn om gezondheidskosten van luchtverontreiniging mee te nemen in de discussie over de toekomst mbt Programma Tata 2020-2050. Ik wil om die reden graag onderstaande beleidsartikel van het Centraal Planbureau onder de aandacht brengen. Wellicht is dit reeds bekend bij jou en Jeroen ?

Ik vind het vooral van belang omdat er bedragen in benoemd staan voor de maatschappelijke schade berekend per kg uitstoot (van NOx, PM 2,5 en SO2).

‘De Maatschappelijke schade van lucht- vervuiling door de Nederlandse industrie bedraagt jaarlijks 1,5 miljard euro.’

<https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Policy-Brief-2019-13-Een-belasting-op-luchtvervuiling-in-de-nederlandse-industrie.pdf>

Ik weet niet of de voorgestelde oplossing van belasting op luchtverontreiniging een haalbare oplossing is maar dit artikel is m.i. waardevol vanwege het bewustzijn mbt de eerder genoemde bedragen.

Afgelopen week hebben [REDACTED] en ik een evaluatie gesprek gehad met de GGD over het longkankeronderzoek. De GGD-gesprekspartners ([REDACTED]) erkennen dat ze hun mantra ‘dat de emissies omlaag moeten om gezondheidswinst te verkrijgen in de IJmond’ in het vervolg duidelijker zullen gaan opschrijven (in plaats van alleen uitspreken). In de aanbiedingsbrief van het kankerrapport aan de gemeente zullen ze dit duidelijker gaan verwoorden (hebben ze ons beloofd). We gaan het zien.

Het is ons inziens dus belangrijk dat, voor de volledigheid, deze maatschappelijke gezondheidskosten, naast de milieukosten (per kg CO2 kosten), ook een plek krijgen in het Programma Staal.

Tot slot wil ik graag nog even opmerken dat de Dorpsraad een brief heeft ontvangen van een oud-werknemer waarin door de briefschrijver wordt gesteld dat Tata succesvol voort zou kunnen bestaan wanneer de afgeschreven megavervuilende Cokes 2 en Pelletfabriek zouden sluiten en Tata IJmuiden overgaat tot het op de markt inkopen van Cokes en Pellet. Hij stelt daarin bovendien dat het huidige productieproces van de Pellet overal in Europa schoner gebeurt dan in IJmuiden. Van de cokes 2 zijn de problemen voor de omgeving algemeen bekend. Wanneer deze wordt ontmanteld dan is dat niet alleen beter voor de langetermijn gezondheid maar het zal leiden tot aanmerkelijk minder ervaren stof en geurhinder en acute gezondheidsklachten.

Ik denk dat het een zeer interessante exercitie is om het sluiten van beide fabrieken (om sluiting van de Cokes2 fabriek verzoeken we als DR al sinds 2013) volledig door te laten rekenen. Ondertussen worden deze fabrieken steeds ouder en vervuilender. Doorrekenen kan met behulp van de eerder genoemde getallen plus die van CO2-reductie per kg. Kortom, wat is de maatschappelijke milieu- en gezondheidswinst door reductie van uitstoot bij deze afzonderlijke fabrieksinstallaties en wat zijn de verliezen bij Tata die zal moeten gaan kopen ipv verkopen maar wel als voordeel dat bodemloos blijven oplappen van deze installaties niet meer nodig zal zijn (plus ook gezond en veiligheidsvoordelen eigen personeel (en

omgeving) en lagere personeelskosten). Compensatie (Financiële steun) zou wellicht kunnen worden gegeven uit de fictieve maatschappelijke kostenbesparing. Het is uiteraard niet de bedoeling dat de vrijgekomen milieuruimte weer wordt opgebruikt! De milieuvergunning is momenteel al gevaarlijk ruim en bij volledige productie is de gezondheidssituatie en leefbaarheid niet meer verantwoord in de IJmond. Uiteindelijk zullen we in de toekomst toe moeten werken naar permanente verbetering in de regio van de gezondheidsstatus (longkankerincidentie en ultrafijnstofraport en WHO-normen) en milieu (Urgenda en naast CO2 ook NOx-reductie). Dat is wat het Programma Staal 2020-2050 ook beoogt (maar het is ons inziens nog niet concreet gemaakt, te ver weg in de tijd het leunt volledig op plannen Tata). Onze reactie hierop volgt nog.

Deze mail is echter bedoeld voor jou en Jeroen als toelichting op mijn eerdere oproep om breder te gaan kijken naar andere scenario's en oplossingen en niet bij voorbaat mee te gaan in de onrealistische (toekomst-)voorstelling van zaken door Tata.

Ik hoop dat er echt een keer een tijd komt dat Tata () echt open staan voor een ander pad dat misschien minder winstgevend is maar wel toekomstbestendig en daadwerkelijk innovatief schoon en groen en daarmee maatschappelijk verantwoord. Dit pad zullen ze alleen gaan onderzoeken als ze hier toe worden aangezet door druk vanuit de overheid (gebaseerd op kennis). De vergunning is een logisch middel maar daarnaast zijn dus ook de berekeningen van andere scenario's zoals hierboven voorgesteld heel bruikbaar om Tata een ander pad in te laten slaan.

Gr ()

Ps: Overigens staat in dit beleidsstuk ook dat opslag van CO2 niet de manier is om tevens fijnstof vermindering te bereiken.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Wie waakt, wint

Dorpsraad Wijk aan Zee

Verklaring Stg. Dorpsraad Wijk aan Zee

Nav metingen ultra fijnstof RIVM juni 2020

10 juli 2020

=====

In Wijk aan Zee is de concentratie ultra fijnstof te vergelijken met een druk verkeersknooppunt. Dat is de uitkomst van metingen van het RIVM die woensdag bekend werden. De Dorpsraad van Wijk aan Zee vindt dit verontrustend nieuws temeer daar de overheid de problemen met luchtvervuiling en de consequenties voor de volksgezondheid al decennia negeert.

De regionale overheid spreekt in haar nieuwste beleidsstuk over Tata Steel, de grote vervuiler in onze regio, over 'meer gezondheid' en 'schone luchten'. En kopieert vervolgens de riedel van Tata over een groene toekomst, want CO2 arm. Hoe ver kan je de plank mis slaan? Vergroening vooral door opslag van de CO2 lost het probleem van stofuitstoot niet op. In het beleidsplan staat geen enkele concrete maatregel om de luchtvervuiling aan te pakken.

De regionale overheid debiteert bij slecht nieuws zoals dat van deze week doodoeners als 'een betere balans tussen economie en milieu'. Maar zij heeft tot de dag van vandaag alles nagelaten om de onevenredig aangetaste gezondheid in de omgeving daadwerkelijk te verbeteren. Sterker nog: de regionale overheid steunt de plannen van het staalbedrijf voor verhoging van de productie. We kijken naar een angstige overheid die Tata Steel ruim baan geeft. Een overheid die nauwelijks kennis heeft van de internationale staalmarkt en zich laat gijzelen door het mogelijk perspectief van ontslagen en verlies van welvaart. Daarvoor offert zij de gezondheid van mens en milieu.

Tata Steel is zware industrie en bezet met onder meer hoogovens, cokesfabrieken, een pelletfabriek, walsenrijen en hoge erts- en kolen bergen en afvalhopen het grootste aaneengesloten industrieterrein dat we in Europa hebben. Het is een bedrijf met deels verouderde installaties, opgelapt voor de grote productie die nu wordt gedraaid. Er gaan daar dagelijks zeer kankerverwekkende stoffen de lucht in. Wijk aan Zee bevindt zich op honderden meters van het Tata-terrein.

De regionale overheid, die over de vergunningen gaat, heeft het bedrijf tot nog toe altijd uit de wind gehouden. Het dwingt Tata niet om standaard op vervuilende fabrieken filters te zetten. Nieuw afgegeven vergunningen worden niet aangescherpt. De oude, veel te ruime vergunningen worden niet gehandhaafd. Illegale uitstoot bij de cokesfabrieken, waar een dwangsom op staat, wordt genegeerd. En de marges voor marchanderen met emissies zijn eindeloos, want de toezichthouder telt emissies niet bij elkaar op. Alleen al de onvoorzien (maar wel toegestaan) emissies lopen op sommige plekken in de duizenden per jaar.

Stelt u zich voor. Ons dorp is een badplaatsje met iets meer dan tweeduizend inwoners en een handvol straten op de drempel van een uitgestrekt duinreservaat. Maar qua luchtkwaliteit wonen we dus op een druk kruispunt in de stad. Het is zelfs erger dan dat. Want in het ultra fijnstof in Wijk aan Zee zitten ook allerlei metalen van Tata Steel. De kleine stofdeeltjes en de metalen komen

Secretariaat Stichting Dorpsraad Wijk aan Zee

www.wijkaanzee.org – Inschrijving KvK onder nummer: 41223684

rechtstreeks in de bloedbaan terecht waar ze enorm veel schade kunnen aanrichten.

Uit een recent onderzoek van de GGD bleek al dat longkanker in onze gemeente (Beverwijk) opvallend veel (27 procent meer dan in Nederland gemiddeld) voorkomt. Bij vergelijking met twee naburige gemeenten kwam uit dat niet extreem rookgedrag maar luchtverontreiniging de meest waarschijnlijke oorzaak is. En vanwege de prevalerende windrichting en de nabijheid van de fabriek betreft het vrijwel zeker stof van Tata Steel. Maar dat durfde de GGD, die onder de gemeente valt, in het te elfder ure aangepaste eindrapport niet meer te zeggen. De nieuwe metingen van het RIVM bevestigen overigens deze analyse.

Ultra fijnstof, veroorzaker van onder meer voor longkanker, is afkomstig van verbrandingsprocessen. Het daalt dichtbij de bron neer. Het RIVM wijst weliswaar drie mogelijke bronnen aan: zwaar wegtransport, de scheepvaart en de industrie. Maar uit een eerder onderzoek(2010) is gebleken dat Tata Steel de bron is van 88 procent van de lokaal uitgestoten fijnstof. Er is geen reden te veronderstellen dat dit in het geval van ultra fijnstof heel anders zou liggen. En trouwens bijna alle zwaar wegtransport dat hier rijdt, is voor Tata. En ook de meest vervuilende scheepvaart lost grondstoffen bij Tata.

Uit een eerder onderzoek van het RIVM bleek dat de grafietregens in Wijk aan Zee ook zware metalen en kankerverwekkende PAK's bevatten. Afgelopen december werd bekend dat de sinterfabriek bijna dubbel zoveel stof met zware metalen uitstootte dan mag. In juni werd bij een inspectie ontdekt dat in slak, een restproduct van het staalproces, het zeer kankerverwekkende chroom 6 zat. Het bedrijf betwijfelde dat openlijk overigens. En dezelfde maand kwam ook uit dat de overheid de cokesfabrieken jarenlang tegen de foute meetlat had gelegd.

Hoeveel onderzoek wil je nog hebben? Je zou zeggen dat alle alarmen bij de overheid inmiddels op rood staan. Die overheid - om te beginnen de gemeente - moet namelijk zorgen voor een gezonde leefomgeving. De reactie van de wethouder Milieu van de gemeente Beverwijk op het nieuwste onderzoek was ronduit beschamend. 'Ik kan mij voorstellen dat de ongerustheid toeneemt'. Alsof het wat is, wat hem niet aangaat. Deze wethouder - al vele jaren lijsttrekker van Groen Links - is de man die buiten het zicht van de camera zegt, dat Tata zou moeten sluiten als de overheid het bedrijf aan de regels zou houden. Met andere woorden: dat gaan we niet doen.

Gisteren suggereerde hij dat de plannen van Tata Steel voor CO2 afvang en circulaire economie in de toekomst de oplossing voor de overlast zijn. Hij lijkt het niet goed begrepen te hebben. CO2 afvang lost de uitstoot van grof stof of (ultra) fijnstof niet op. De CO2 afvang, waar overigens veel mitsen (grootscheepse overheidssubsidie) en maren aan vastzitten, zijn belangrijk voor het klimaat op wereldschaal. Ook de gedeputeerde voor Gezondheid en Milieu van de provincie Noord-Holland - de man die uiteindelijk over de vergunningen gaat - leek te hintten op de CO2 afvang. Hij begon gevraagd naar een reactie op het RIVM-rapport over 'nieuwe technieken' die Tata zou kunnen toepassen.

De Provincie zit op de sleutelpositie. Zij gaat over de vergunning maar zij is ook de instantie die steeds maar meer wil verkennen, in kaart brengen en bekijken. Zij is ook de instantie die zich bij vragen over

Dorpsraad

Wie waakt, wint

haar falend beleid en toezicht graag verschuilt achter 'het juridisch kader'. Daarmee bedoelt men: de vergunningen staan vast en bieden Tata Steel rechtszekerheid. Dus kunnen we niets doen.

Dat valt te bezien. Toen er een dodelijk ongeluk plaats had met een Stint, trok de overheid ogenblikkelijk de vergunning van de Stint in. Om de Stint weer toe te kunnen laten, werd de vergunning aangescherpt en de controle opgevoerd.

De overheid heeft een zorgplicht, in de wet geregeld. Als de volksgezondheid ernstig bedreigd wordt, heeft de overheid alle redenen om een vergunning aan te scherpen. Het Provinciebestuur, waar ook Groen Links in zit, moet dit toch aanspreken. De gedeputeerde (PvdA) wil er nu 'naar kijken'. En hij zou het opnemen met Den Haag en met Brussel. Het klinkt akelig bekend; als een plaat uit de oude doos. De Dorpsraad wil daden zien. Woorden zijn er al genoeg gesproken.

Voor meer informatie:

Of: secretariaat.dorpsraadwaz@gmail.com